

ALUMINIUM IN PRAKTIJK

MAGAZINE

JAARGANG 13 | JANUARI 2020 | NR 1

HIGHTECH
ALUMINIUM
CONTRASTEERT
MET HET
VOLUME

FUNCTIONEEL
ALUMINIUM IN
HERBESTEM-
MINGSPROJECT

DUURZAME
KEUZE VOOR
ALUMINIUM
MUURAFDEK-
SYSTEEM

DUURZAAM
ALUMINIUM
IN NIET-CON-
VENTIONEEL
ONTWERP

4

ALUMINIUM IN PRAKTIJK

De kwaliteiten van aluminium worden pas zichtbaar als het in de praktijk wordt toegepast. Dit uitgangspunt vormt de basis van Aluminium In Praktijk, dat als label de filosofie van Roval Aluminium ondersteunt, dat wat mooi én functioneel is, ook gezien mag worden. Elke aflevering van het magazine kenmerkt zich door een thema, dat inspeelt op de onbegrensde mogelijkheden van aluminium.

10

© StudioClairhout.be

INHOUDSOPGAVE

- 03 VOORWOORD
- 04 SCHUYTGRAAF, ARNHEM
- 06 ZUID073, DEN BOSCH
- 10 COMMUNICATIEHUIS, GENT
- 14 DE KROONPRINS, VIANEN

6

COLOFON

Redactie: Roval Aluminium B.V.

Oplage: 5000 stuks

Fotografie: Foto cover: Appartementen ZUID073 aan de Schubertsingel in Den Bosch. Van de projecten in Aluminium In Praktijk vindt u meer foto's op www.roval.eu en www.aluminiuminpraktijk.nl.

Volg ons op:

14

FSC logo

A Reynaers company
TOGETHER FOR BETTER

“DE VEELZIJDIGHEID VAN ALUMINIUM DETAILLERING”

EDWIN VAN KEMENADE

MARKETING- EN SALES
MANAGER ROVAL ALUMINIUM B.V.

Aluminium is een relatief nieuw bouw materiaal, maar breed omarmd door de architect. Op aluminium detailleringen zijn inmiddels allerlei termen losgelaten: tijdloos, eigentijds, modern, duurzaam, mooi. Je kunt er alle kanten mee op.

Het zegt iets over de veelzijdigheid van aluminium. Dat laat ook deze aflevering zien van Aluminium In Praktijk. Gevarieerde projecten met specifieke aluminium detailleringen. Door de ogen van de architect wordt de betekenis van aluminium belicht in een woningbouwproject, een herbestemmingsproject, een clubgebouw en een kantoorgebouw. Esthetische, praktische en duurzame oplossingen. Alle kwaliteiten van aluminium detaillering komen aan de orde.

Ik wens u veel lees- en kijkplezier toe!

NEGENTIE EILANDWONINGEN, ZUYDEREILAND IN DE WIJK SCHUYTGRAAF, ARNHEM

REINIER UBELS

MIX ARCHITECTUUR, EDE,
NEDERLAND

HIGHTECH ALUMINIUM CONTRASTEERT MET HET VOLUME

‘Ben je naar de kapper geweest?’ Dat is wat je eigenlijk niet wilt horen als je net vol verwachting van de plaatselijke coiffeur komt. ‘Wat zit je haar goed!’, klinkt al veel beter. Zeker als het compliment helemaal niet gerelateerd wordt aan het kappersbezoek. Dat is precies wat er aan de hand is met de negentien eilandwoningen op het Zuydereiland in de Arnhemse wijk Schuytgraaf van architect Reinier Ubels van MIX architectuur uit Ede. Gewoon bijzonder of bijzonder gewoon. Het klopt beide. Het is de perfecte coupe: op een organische manier in balans, genuanceerd door kleur- en materiaalgebruik, toegankelijk door eenvoud in het kubistische ontwerp.

Bewoners bij ontwerp betrokken

“De bewoners zijn nauw bij het ontwerp betrokken geweest”, zegt Reinier Ubels. “De eilandwoningen bestaan uit flexibele modules, waarin zij keuzevrijheid hadden. Binnen een vastgesteld kader weliswaar, waardoor een organisch, meanderend gevelbeeld kon worden gegarandeerd. Dat heeft goed uitgepakt. De keuze bestond onder meer uit één of twee verdiepingen met of zonder dakterras, dat ook nog eens in grootte kon variëren. Bovendien was er ook ruimte voor een levensloopbestendige invulling.”

Woonbeleving

Om massaliteit in het ensemble te voorkomen en het individuele karakter van de villa's te versterken zijn de twee rijen woningen doorbroken met brede doorkijken, zodat er altijd zicht is op de plas. Reinier Ubels: “Dit draagt bij aan de woonbeleving. De zijgevels van de watervilla's zijn gesloten; de oriëntatie vanuit de woonkamer is tweezijdig en sterk gericht op de natuurlijke en waterrijke omgeving. De woningen zijn met elkaar verbonden door houten vlonders met een draaiend privacyscherm, zodat je in alle vrijheid een glaasje kunt drinken op het eigen terras. En als je behoefte hebt aan contact met de burens, dan draai je het privacyscherm gewoon weer naar binnen.”

Robuust. Of toch niet?

De villa's kenmerken zich door stoere metselwerkkaders. Voor de woningen

zijn twee kleuren baksteen gebruikt, die voor een zekere rust zorgen. Het dambordpatroon in de gevel – de afwisseling van glasvlakken met aluminium lamellen – zorgt voor uniformiteit. De woningen staan te boek als robuust, maar is dat wel zo? Het is een typering die het ontwerp tekort doet. Het subtiele kleurgebruik van de gevelsteen en de ruimtelijke glaspartijen zorgen tezamen met de aluminium detaillering voor een veel genuanceerder beeld. Reinier Ubels: “De toepassing van hightech aluminium detaillering en de transparantie van het glas druisen in tegen het robuuste volume.”

En zo is het maar net. Voor de afwerking van de dakrand koos de architect voor aluminium muurafdekkappen. Ook de waterslagen zijn van aluminium.

De verdieplingslagen worden geaccentueerd door aluminium boeiboorden in U-profielvorm. Het maakt het ontwerp begrijpbaar en toegankelijk. “Met het vormbare aluminium zijn mooie, strakke lijnen gecreëerd. Dat is ook een voordeel van aluminium. Je kunt er rank mee detailleren”, aldus Ubels. “Bovendien is aluminium in tegenstelling tot hout kleurvast en vergt weinig onderhoud. Dat geldt in het bijzonder voor de oranjebruine aluminium lamellen, die een duidelijke relatie hebben met de houten vlonders en garagedeuren.”

Kortom, een eenduidige typering van de eilandvilla's is eigenlijk niet goed mogelijk. Het gaat vooral om de samenhang tussen alle elementen. Het dichtst bij komt nog: ‘Goh, wat zit je haar goed’.

FUNCTIONEEL ALUMINIUM IN HERBESTEMMINGSPROJECT

VOORMALIGE KANTOORGEBOUW VAN RIJKSWATERSTAAT, ZUID073 SCHUBERTSINGEL, DEN BOSCH

BAS VAN MIERLO

**HOUBEN/VAN MIERLO
ARCHITECTEN, EINDHOVEN,
NEDERLAND**

Renoveren heeft pas toegevoegde waarde als het tot een esthetische, functionele en/of economische verbetering leidt. Bas van Mierlo van Houben/Van Mierlo Architecten uit Eindhoven is met de herontwikkeling van het voormalige kantoorgebouw van Rijkswaterstaat aan de Schubertsingel in Den Bosch, daar in alle opzichten glansrijk in geslaagd. De metamorfose van werken naar wonen is eigenlijk een renovatie-, herbestemmings- en herontwikkelingsproject ineen. Het oorspronkelijke gebouw uit de jaren '70 oogde massief en gesloten en – voor de subjectieve beoordelaar – grijs; nu staat er een duurzaam en levendig woongebouw met een aangename transparantie en dynamiek.

Herontwikkeling

“Voor de herontwikkeling van het kantoorgebouw, dat de naam ZUID073 heeft meegekregen, hebben we onze bureauvisie voor architectuur en stedenbouw toegepast: Mens-Plek-Aarde(+Winst)”, zegt Van Mierlo. De mens staat volgens de architect centraal in dit project. De mens in relatie tot zijn woonomgeving. “Het oorspronkelijk gesloten karakter van het gebouw heeft plaatsgemaakt voor openheid. De zware horizontale betonnen banden zijn vervangen door een rankere horizontale en verticale ritmische profilering en glazen balustrades.”

Vitaliteit

Door een optopping van twee woonlagen wint het gebouw aan vitaliteit. “Hiermee krijgt de façade een duidelijke ordening van basement, lijf en kroon”, zegt Van Mierlo daarover. Die ordening wordt benadrukt door de cadans van de draagstructuur. “Vanaf de begane grond gaat de bestaande constructieve structuur van 10 meter over in een dragende kolomconstructie van 5 meter en vervolgens in een ritme van 2,5 meter in het ‘lijf’ – met zijn sterk overhangende verdiepingsvloeren – en van 1,25 meter in de ‘kroon’. Rust en eenvoud zijn het visuele resultaat.”

Sociale cohesie

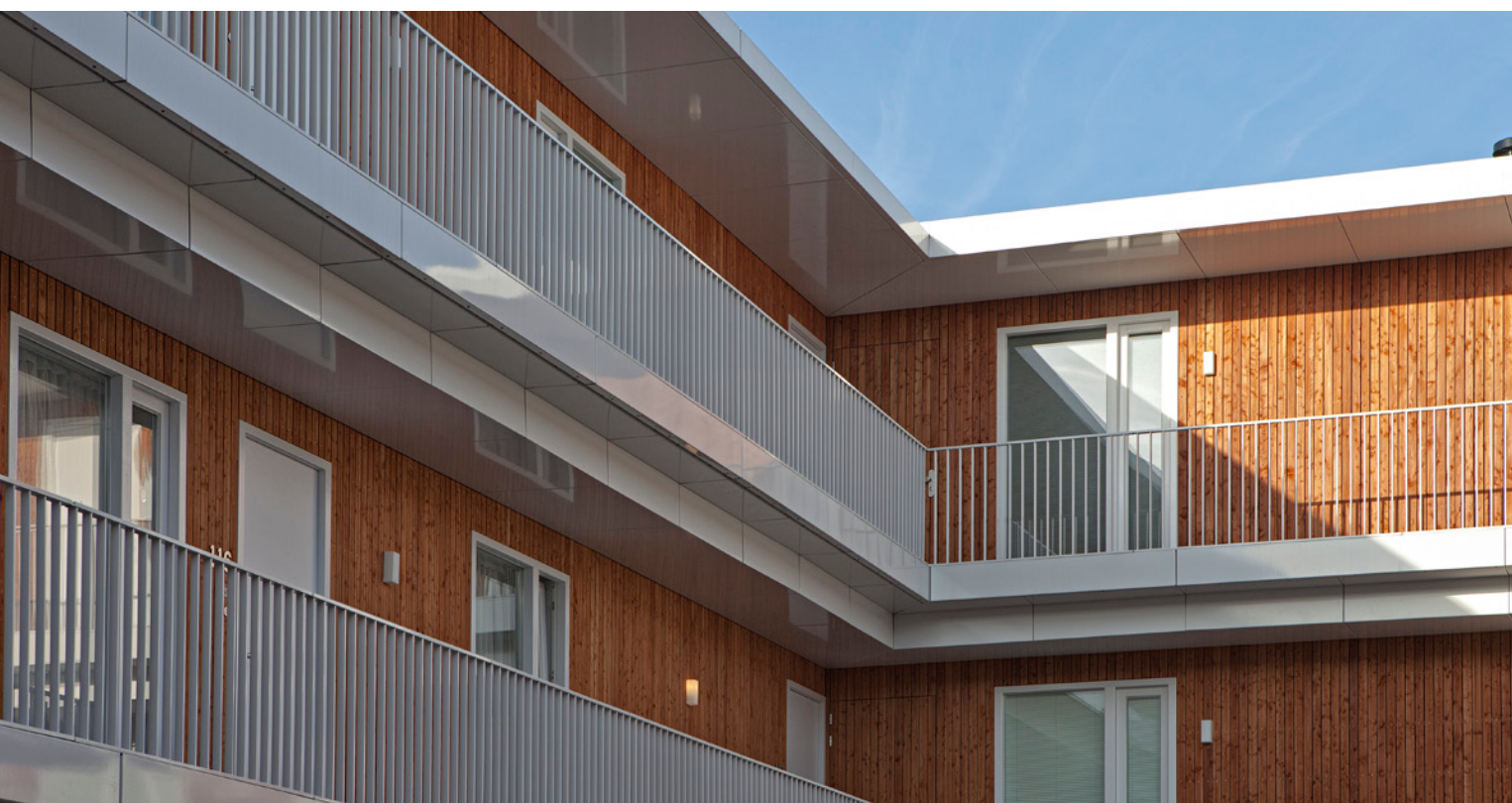
De binnenruimte was destijds slechts een lucht- en lichtplaats voor het kantoor, die nauwelijks verleide tot gebruik. Van Mierlo heeft van deze ruimte een uitnodigende binnentuin gemaakt, die bovendien een meter is verlaagd. Hierdoor was het mogelijk een open verbinding met buiten te realiseren, die de sociale cohesie bevordert. Van Mierlo: "Er is een dynamiek ontstaan die voorheen niet mogelijk was. Behalve een aantrekkelijke routing naar buiten, stromen licht en lucht door het gebouw. De binnenruimte nodigt meer uit tot gebruik en contact."

Aluminium detaillering

Materialisatie is medebepalend voor de beleving van het gebouw, waarbij oorspronkelijke elementen bewaard zijn gebleven: "We hebben het beton zichtbaar gemaakt door de oorspronkelijk beplating te verwijderen. Beton accentueert het tijdloze karakter van het gebouw", aldus Van Mierlo. Wellicht om die reden heeft hij ook gekozen voor aluminium als detaillering, dat immers jarenlang probleemloos meegaat: "Aluminium is vanwege het duurzame karakter een dankbaar materiaal."

Aluminium wordt steeds belangrijker vanwege de circulariteit. Voor de optopping hebben we aluminium ingezet om een duidelijk contrast te maken tussen lijf en kroon in zowel materialisatie als kleur én – hoewel in beperkte mate – voor het gewicht. Het mag uitstralen dat de optopping ogenschijnlijk licht is uitgevoerd."

De dakranden van de bovengelegen houtskelet-bouwwoningen zijn afgewerkt met aluminium muurafdekkappen en de ramen van het gebouw zijn voorzien van aluminium waterslagen. Ook de boeiboorden en plafondplaten onder de overstekken van de bovenste woonlagen zijn van aluminium. De kolommen op deze woonlagen zijn eveneens daarmee bekleed. De witte aluminium accenten combineren prima met de grijze betonkleur. Ook het nutstracé dat onder de galerijplafonds loopt, is omkleed met een eenvoudig toegankelijke aluminium koof. Met het tijdloze ZUID073, dat hoog scoort op het gebied van duurzaamheid, heeft Van Mierlo laten zien dat herbestemming en hernieuwde functionaliteit ook gewoon heel mooi kunnen zijn. ZUID073 is een nieuw monument van morgen.

"HET OORSPRONKELIJK GESLOTEN KARAKTER VAN HET GEBOUW HEEFT PLAATSGEMAAKT VOOR OPENHEID. DE ZWARE HORIZONTALE BETONNEN BANDEN ZIJN VERVANGEN DOOR EEN RANKERE HORIZONTALE EN VERTICALE RITMISCHE PROFILERING."

CLAERHOUT COMMUNICATIEHUIS, GENT

JO VERSTRAETE

AIKO ARCHITECTEN,
MALDEGEM, BELGIË

DUURZAME KEUZE VOOR ALUMINIUM MUURAFDEKSYSTEEM

Het nieuwe kantoor van het Claerhout Communicatiehuis, gespecialiseerd in bouwcommunicatie, in Gent is een gebouw waar veel te beleven valt. In het communicatiehuis is onder meer De Vijfde Gevel gehuisvest, het content- en mediaplatform voor opdrachtgevers, architecten, gebouweigenaren en leveranciers. Geheel in de filosofie van De Vijfde Gevel is er een dak gecreëerd, waar allerlei esthetische, functionele en innovatieve toepassingen zijn gerealiseerd.

Beperkt aantal materialen

Niet alleen het dak is de moeite waard, integendeel. Het gehele, ruimtelijk ontwerp van het communicatiehuis boeit, ondanks dat er slechts een beperkt aantal verschillende materialen zijn gebruikt. Architect Jo Verstraete

van AIKO Architecten uit het Belgische Maldegem zegt daarover: "Dat geeft een rustig beeld van het architecturale gebouw. Het volume is balkenvrij en kolommenarm. Er is slechts één rij kolommen aanwezig in het gebouw."

Vervolg op pagina 12 >

De opdrachtgever wilde geen 'valse' plafonds maar enkel verhoogde vloeren. Hierdoor dienden de technieken voor ventilatie en verwarming in een verhoogde vloer te worden ingewerkt. Deze zijn niet in de structurele vloerplaat ingewerkt."

Opvallend is de inwendige knik die de lange zijde van de gevel in twee delen splitst. Hoewel het ontwerp technisch toegevoegde waarde biedt, heeft deze knik ook een functioneel karakter. Verstraete: "Deze knik zorgt ervoor dat het omgevingsgeluid van buitenaf wordt gebroken. Noodzakelijk, omdat het kantoor langs de R4, de ringweg rond Gent, ligt."

Beleving

Opdrachtgever van het project, Claerhout Communicatiehuis, had als doelstelling niet alleen dat het nieuwe kantoor gebruiksfunctieel was, maar dat beleving een grote rol zou spelen. Om deze doelstellingen te realiseren is de samenwerking tussen opdrachtgever, architect en aannemer volgens Jo Verstraete zeer intensief geweest: "Ook is goed geluisterd naar de wensen van de medewerkers. Het heeft geresulteerd in een CO2-neutraal ontwerp, waar alle partijen tevreden over zijn. We hebben weliswaar klassieke materialen toegepast, maar soms met een twist. Voor de gevelsteen hebben we bijvoorbeeld gekozen voor de Eco-brick, vanwege de dikke isolatiepakketten. De Eco-brick is een minder brede baksteen, waardoor je meer dan drie centimeter dikker kunt isoleren."

Aluminium detaillering

Het Claerhout Communicatiehuis heeft twee lagen en een ondergronds parkeervoorziening.

Ronduit spectaculair is het dak, dat deels bestaat uit een schuin gedeelte (de schans), waaronder het auditorium zich bevindt. Dit schansdak is een beloopbaar groendak. Het biedt vanuit het auditorium ruimte voor een groot projectscherm en het zorgt voor natuurlijke isolatie en een aangename akoestiek. Volgens de architect is het dak van KantoorR4 ontworpen met de focus op duurzaamheid, energieopbrengst en esthetiek. "Daarom is ook gekozen voor aluminium muurafdeksystemen als afwerking van zowel het schuine als het platte dak. Het systeem bestaat uit klangen die voorzien zijn van een klikveer. Hier wordt de aluminium muurafdekkap eenvoudig overheen geklikt en wordt dus niet ontsierd door bevestigingsmiddelen. De muurafdekkap blijft zo mooi strak en glad. Fraai detail is ook de dilatatieklank, die is toegepast waar twee muurafdekkappen samenkomen. Dit zorgt voor een vloeiende en geleide afwatering via een speciaal hiervoor toegepast gootje. De dilatatieklank heeft dezelfde Ral-kleur als de muurafdekkap."

Esthetisch

De muurafdekkappen lopen iets schuin weg waardoor overtollig hemelwater eenvoudig kan weglopen. Slimme toepassing is dat de kap voorzien is van een 'neus', die ervoor zorgt dat het water niet langs de gevel loopt, waardoor de kans op vuilaanhechting op de gevel wordt geminimaliseerd. Behalve de duurzame, onderhoudsarme kwaliteiten heeft ook het esthetisch aspect in de keuze voor aluminium muurafdekkappen meegewogen. Jo Verstraete: "De detaillering moet mooi zijn, zodat deze aansluit op het basisconcept."

DUURZAAM ALUMINIUM IN NIET-CONVENTIONEEL ONTWERP

CLUBGEBOUW VAN GOLFBAAN DE KROONPRINS, VIANEN

PETER VAN NOORT

P.J. VAN NOORT
ARCHITECTENBUREAU,
BRED, NEDERLAND

Volgens de opdrachtgevers was het een voordeel dat architect Peter van Noort van het Bredase architectenbureau P.J. van Noort geen specifieke ervaring had met het ontwerpen van clubgebouwen op golfterreinen. Een onbevangen en open blik zouden wel eens uit kunnen monden in een niet-conventioneel resultaat. En dat is precies wat het clubgebouw van golfbaan De Kroonprins in Vianen is geworden: onalledaags, modern, architecturaal en duurzaam.

Uitdaging

Een van de grote uitdagingen was volgens de architect hoe het clubgebouw in de omgeving te integreren: "Voor de hand liggend was om één bouwlaag te creëren, maar dan mis je heel wat moois, zoals zicht op het Merwedekanaal en het golfterrein. Daarom hebben we

gekozen voor twee bouwlagen. De bovenste laag biedt een weids uitzicht en uitzicht op de belangrijke holes 1 en 18. Hier zijn ook de mooie ruimtes gesitueerd. De toplaag lijkt te zijn omhooggeduwd. Door de toepassing van veel glas wint de structuur aan transparantie en biedt fraaie vergezichten."

Aan het zicht onttrokken

Van de buitenkant is weinig te zien van het forse volume van het landschappelijke gebouw. Dat komt mede doordat het clubgebouw is voorzien van een groendak. Daardoor lijkt het optisch gezien alsof de constructie met groen en al vanonder het maaiveld omhoog is gestuwd. Door de toepassing van een sedumlaag voor de onderliggende bouwlaag past het clubgebouw met geïntegreerde driving range naadloos in de omgeving. "Er is veel aan het directe zicht onttrokken", zegt Van Noort. "De opslagruimte, waar plaats is voor

zo'n dertig golfkarretjes zie je niet. Dat geldt eveneens voor de lockerruimte. Ook de installaties zijn onzichtbaar. In het centrum van het schuinoplopend dak is namelijk een soort bak gesitueerd, die plaats biedt aan de installaties en zonnepanelen. Hierin is ook een lichtstraat aangebracht."

Duurzaamheid

Het clubgebouw is met aandacht voor duurzaamheid gebouwd: koude- en warmtewinning uit de grond, zonnepanelen op het dak, de toepassing van groendaken voor isolatie en hemelwaterregulering en het gebruik van duurzame materialen.

Zo is voor de overstek, die er tevens voor zorgt dat de warmtelast beperkt wordt, aluminium detaillering toegepast in de vorm van aluminium muurafdekkappen, boei-boordbekleding en aluminium plafondplaten. Van Noort: "Aluminium is onderhoudsarm en dat is een prettige bijkomstigheid, maar dat is niet de enige reden. De toepassing van sedumdaken zorgt voor extra druk op de constructie. Om gewicht te besparen hebben we ook gekeken naar de materialisatie. Aluminium is immers licht van gewicht en daarom een logische keuze. Daarnaast kun je met aluminium fijn detailleren, je ziet de naden van de aluminium beplating nauwelijks die onvermijdelijk zijn om een grote lengte te kunnen overbruggen. Ook in esthetisch opzicht draagt aluminium bij aan het ontwerp, dat gekenmerkt wordt door een strakke belijning."

ALUMINIUM IN PRAKTIJK IS EEN MERK VAN ROVAL ALUMINIUM

WWW.ALUMINIUMINPRAKTIJK.NL